

Semester

**– i lagen och i Byggnads
kollektivavtal**

2023–2025

INNEHÅLL

1. FRÅN 0 TILL 25 DAGARS SEMESTER	3
2. GRUNDREGLER	4
3. UTLÄGGNING AV SEMESTER	6
4. UTRÄKNING AV SEMESTERLEDIGHET	8
Semesterlönegrundande frånvaro	9
5. SÅ RÄKNAS SEMESTERDAGAR	10
6. SEMESTERLÖN	12
Utbetalning av semesterlön	13
7. ÖVRIGT	14
Semesterersättning	14
Så sparar du semester	14
Uttag av sparade dagar	15
Arbetsfria dagar med helglön.....	15

byggnavs.se
010-601 10 00

info@byggnavs.se

facebook.com/byggnavs

@byggnavs

youtube.com/byggnavs

@byggnavs

@byggnavs

KAPITEL 1

Från 0 till 25 dagars semester

Idag har alla som arbetar rätt till 25 semesterdagar. Du har rätt att ta ut sommarsemester redan första året du är anställd. Men så har det inte alltid varit. Genom historien har rätten till betald semester varit föremål för intensiv politisk och facklig kamp.

- 1938 blev semester för första gången en lagstadgad rättighet i Sverige. På Socialdemokraternas initiativ fick då alla arbetare rätt till två veckors semester.
- 1951 fick alla anställda tre veckors semester. Den nya lagen var en följd av fackliga påtryckningar.
- 1963 blev det fyra veckors lagstadgad semester för alla, efter riksdagsbeslut året före.
- 1978 trädde den nya semesterlagen i kraft som innebar fem veckors semester för alla som arbetar i Sverige.

I den här skriften får du veta mer om skillnaden mellan betald och obetald semester, vad som gäller med sparade semesterdagar och en hel del annat.

KAPITEL 2

Grundregler

Alla har rätt till fem veckors semester

§ 4, § 18 Varje anställd har enligt lag rätt till 5 veckors (25 dagar) semester per år. Högst 5 dagar kan sparas, om man så vill.

Semesteråret är 1 april–31 mars

§ 3 Semesteråret är perioden 1 april – 31 mars. Under den tiden ska semesterledigheten läggas ut.

Intjänandeåret är året före semesteråret

§ 3 Intjänandeåret är perioden 1 april – 31 mars närmast före semesteråret.

Semesterdagar kan vara både betalda och obetalda.

§ 4 Semesterledighet och semesterlön är inte kopplade till varandra.

Semesterledighet har du rätt till utan att ha tjänat in den

§ 4 Du har rätt till semesterledighet utan att ha varit anställd i företaget tidigare.

§ 6 Om du är nyanställd och inte har fått ut hela din semesterledighet hos tidigare arbetsgivare har du rätt att få ut resterande ledighet som obetald semester i den nya anställningen.

§ 4 Om du börjar din anställning mellan den 1 april och 31 augusti har du rätt till 25 semesterdagar fram till den 31 mars året efter.

Semesterlön och semesterersättning måste du tjäna in

§ 4 Semesterlön eller semesterersättning har du rätt till enbart om du tjänat in den.

Ny anställning i anslutning till en tidigare anställning

§ 30b Innan en anställning upphört och det är klart att du ska börja en ny anställning hos samma arbetsgivare inom högst 2 veckor, kan anställningarna räknas som en enda anställning i semesterhänseende. Du måste själv begära detta.

SAMMANFATTNING:

- Grundreglerna ovan och exemplen på följande sidor gäller alla som arbetar enligt Bygg-, Entreprenadmaskin-, Glasmästeri-, Måleri-, Lack-, Plåt- och Ventilationsavtalen och Teknikinstallationsavtalet VVS & Kyl och för dig som arbetar enligt hängavtal till något av avtalen.
- Se även hänvisningar och undantag på följande sidor!

KAPITEL 3

Utläggning av semester

Fyra veckor under sommaren

§ 12 Huvudregeln är att en sammanhängande ledighet om minst 4 veckor ska läggas ut under juni-juli-augusti.

För Byggavtalet gör Byggnads och Byggföretagen som regel en rekommendation om när sommarsemestern ska förläggas (byggsemestern). Se semesterregler i respektive avtal!

§ 10 Arbetsgivare som inte vill följa huvudregeln eller den rekommenderade byggsemestern ska – enligt § 11 i Medbestämmandelagen – förhandla med Byggnads region om hur semestern ska förläggas. Annars bryter arbetsgivaren mot kollektivavtalet.

Besked från arbetsgivaren ska lämnas senast två månader före semestern

§ 11 Om man under förhandling inte kan komma överens om utläggning av semesterledighet har arbetsgivaren rätt att själv bestämma när den ska läggas ut.

§ 11 Arbetsgivaren ska då meddela dig senast två månader innan semesterledigheten börjar.

Femte semesterveckan

§ 10 Enstaka semesterdagar kan läggas ut efter samråd mellan arbetstagare och arbetsgivare.

Semesterledighet under uppsägningstid

§ 14 Om arbetsgivaren vill lägga din semesterledighet under uppsägningstiden måste hen ha ditt samtycke. Det gäller framförallt när arbetsgivaren säger upp.

Vid sjukdom har du rätt att begära ny semester

§ 15, § 17 Vid sjukdom eller annan semesterlönegrundande frånvaro under semestern har du rätt till ny semesterledighet om du begär det "utan dröjsmål".

Du behöver anmäla din frånvaro precis som vanligt. Dina semesterdagar byts då ut till frånvarodagar. Anmäl direkt om du vill förlänga din pågående semesterperiod med de aktuella antalet frånvarodagar, eller spara dem till ett senare tillfälle.

Om du och din arbetsgivare inte kommer överens om något annat ska den nya semesterledigheten läggas ut sammanhängande.

Semesterledighet har du rätt till utan att ha tjänat in den

§ 8 Du har rätt att välja om du vill ta ut din obetalda semester eller inte. Om du vill ta ut den ska du informera arbetsgivaren om när du önskar ta ut den.

Obetalda semesterdagar kan inte sparas till nästkommande semesterår.

UNDANTAG:

Om arbetsgivaren säger upp en anställd på grund av personliga skäl gäller den ursprungliga utläggningen av semestern.

KAPITEL 4

Uträkning av semesterledighet

Betalda och obetalda semesterdagar

§ 7 Antalet betalda semesterdagar bestäms av

- anställningstiden under det år som semestern tjänas in
- semesterlönegrundande frånvaro under det år som semestern tjänas in (se nästa sida).

Exempel:

Lisa Nilsson började sin anställning 1 augusti under intjänandeåret.

Antalet dagar under intjänandeåret som medlemmen varit anställd i företaget. Även lördagar, söndagar, helgdagar, semesterlönegrundande frånvarodagar och semesterdagar ska räknas in.

Betalda semesterdagar

Antalet arbetsdagar 1 augusti-31 mars = 243

Dividera med 365 (vid skottår 366) $243/365 = 0,665$

Multiplitera med 25 (fullt antal semesterdagar) $0,665 \times 25 = 16,625$

Decimaler höjs till närmaste högre heltal $16,625 \approx 17$

Antal betalda semesterdagar 17

Obetalda semesterdagar

Minska totala antalet semesterdagar (25) med antalet betalda semesterdagar

Obetalda semesterdagar $25-17 = 8$

Antal obetalda semesterdagar 8

Du måste ta ut betalda semesterdagar innan du kan få ut obetalda. Du har rätt att avstå från obetald semester.

Antal dagar och övriga detaljer står i Semesterlagen § 7, § 17, § 17 a och § 17 b.

Semesterlönegrundande frånvaro

Oavbruten frånvaroperiod på grund av arbetsskada är semesterlönegrundande under ett intjänandeår.

Övrig semesterlönegrundande frånvaro är:

- Föräldraledighet
- Vård av sjukt barn
- Vård av närstående
- Sjukdom (även under karenstid)
- Ledighet på grund av smittorisk
- Ledighet för facklig utbildning
- Ledighet med rätt till graviditetspenning från Försäkringskassan
- Svenskundervisning för invandrare
- Viss militär utbildning
- Militär repetitionsutbildning
- Civilförsvarsutbildning
- Teckenspråksundervisning för föräldrar

Frånvarotyp

Semestergrundande kalenderdagar

Frånvarotyp	Semestergrundande kalenderdagar
Sjukdom	180 insjuknandeåret + ett helt år
Arbetsskada	365 insjuknandeåret + ett helt år
Smittbärare	180
Vård av närstående	45
Föräldraledighet	120 (180 vid ensam vårdnad) / mage
VAB	120 (180 vid ensam vårdnad) /per år
Graviditetspenning	Under beviljad period
Utbildning (Facklig, TUFF*, SFI**)	180

*Teckenspråksutbildning för föräldrar, ** Svenska för invandrare

KAPITEL 5

Så räknas semesterdagar

Fem dagar per vecka kan räknas som semesterdagar

Semesterlagen utgår från att du arbetar 5-dagarsvecka tillämpas. Som semesterdagar räknas dagar du normalt skulle arbetat.

Exempel 1:

Påhl Persson ska vara ledig 20 juni – 24 juni 2024.

Torsdag 20 juniarbetsdag.

Fredag 21 juni helglön.

Lördag 22 juni arbetsfri dag.

Söndag 23 juni arbetsfri dag.

Måndag 24 juni arbetsdag.

20 juni samt 24 juni är semesterdagar.

Exempel 2:

Javier Segurado ska vara ledig 27 mars – 3 april 2024.

Onsdag 27 mars.....arbetsdag.

Torsdag 28 mars.....arbetsdag.

Fredag 29 mars..... helglön.

Lördag 30 mars arbetsfri dag.

Söndag 31 mars arbetsfri dag.

Måndag 1 april helglön.

Tisdag 2 april..... arbetsdag.

Onsdag 3 april arbetsdag.

27–28 mars samt 2–3 april är semesterdagar.

Exempel 3:

Linn Ekholm ska vara ledig 21 december 2024 – 2 januari 2025.

Lördag 21 december arbetsfri dag.

Söndag 22 december arbetsfri dag.

Måndag 23 december arbetsdag.

Tisdag 24 december helglön.

Onsdag 25 december helglön.

Torsdag 26 december helglön.

Fredag 27 december arbetsdag.

Lördag 28 december arbetsfri dag.

Söndag 29 december arbetsfri dag.

Måndag 30 december arbetsdag.

Tisdag 31 december helglön.

Onsdag 1 januari helglön.

Torsdag 2 januari arbetsdag.

23, 27, 30 december 2024 samt 2 januari 2025 är semesterdagar.

För månadsavlönade ingår helglönen i månadslönen.

KAPITEL 6

Semesterlön

Högre semesterlön med kollektivavtalet

Enligt semesterlagen är semesterlönen 12 procent på injänad lön. Byggnads har förhandlat fram högre semesterlön i kollektivavtalen med arbetsgivarnas organisationer.

	Timlön	Månadslön
Byggavtalet.....	13,0 %	0,8 %
Entreprenadmaskinavtalet.....	13,1 %	1,1 %
Glasmästeriavtalet.....	13,1 %	1,05 %
Lackavtalet.....	13,0 %	0,8 %
Måleriavtalet.....	13,0 %	1,0 %*
Plåt- och Ventilationsavtalet.....	13,2 %	1,1 %
Teknikinstallationsavtalet VVS & Kyl	13,1 %	1,1 %

* Materialarbetare.

För timavlönade räknas semesterlönen på en genomsnittlig dagsinkomst. För månadsavlönade som ett påslag per arbetad dag.

Detta är exempel på intjänad lön

Timlön, ackordslön, veckolön, månadslön, permitteringslön, helglön, lönetillägg, beredskapsersättning, skiftersättning, övertidsersättning, berggrumstillägg, jourersättning, restidsersättning, lön vid ledighet för fackligt arbete och för facklig utbildning.

Intjänad lön dividerad med antalet arbetade dagar under intjänandeåret = genomsnittlig dagsinkomst.

Detta är inte intjänad lön

Ordinarie semesterlön som utbetalats under semesteråret, ordinarie semesterlön för semesterdag som sparats under det föregående semesteråret, ersättning vid föräldraledighet, bidrag till måltidskostnader, ersättning för arbetskläder, personalrabatt, gratifikationer, reskostnadsersättning, skattepliktig traktamentsersättning, sjuklön.

I Teknikinstallationsavtalet VVS & Kyl ingår semesterlön i skift- och OB-tillägg, i beredskapsersättning samt i restidsersättning vid resa utanför ordinarie arbetstid. Ersättningarna räknas därför inte som intjänad lön.

Exempel enligt procentlöneregeln § 16b:

Pontus Persson har under intjänandeåret arbetat 162 dagar.

Lön under intjänandeåret	192 841
Semesterlönegrundande frånvaro (5 dagar x 1 190*)	5 950
<hr/>	
Semesterlöneunderlag	198 791
Semesterlön	$0,13 \times 198\,791 = 25\,842$
Pontus har 11 betalda semesterdagar	$25\,842 / 11 = 2\,349$
Semesterlönen per dag blir	2 349

* Genomsnittlig dagsinkomst

Exempel enligt sammalöneregeln § 16a:

Aktuell månadslön	36 018
Påslag för varje betald semesterdag	$36\,018 \times 0,8/100 = 288$
<hr/>	
Semestertillägg per dag blir	288

UTBETALNING AV SEMESTERLÖN:

- Byggavtalet, Entreprenadmaskinavtalet, Plåt- och Ventilationsavtalet – semesterersättningen ska betalas ut i samband med semestern. Alltså på ordinarie utbetalningsdagar för lön, om inte arbetstagare och arbetsgivare kommit överens om något annat.
- Teknikinstallationsavtalet – det finns ingen regel för hur ersättningen ska betalas ut. Då gäller i stället semesterlagen om att ersättningen ska utbetalas i samband med semestern.
- Glasmästeriavtalet – semesterersättningen ska betalas ut med ordinarie löneutbetalning närmast före semestern.
- Lackavtalet – Semesterlönen ska betala ut i samband med semestern. För de som har månadslön ska semestertillägget betalas ut i anslutning till semestern.
- Måleriavtalet – Hela semesterlönen ska betalas ut på den ordinarie utbetalningsdag som ligger närmast före det att semesterledigheten ska påbörjas. Görs överenskommelse om annan utbetalningstid är den att betrakta som ogiltig.

KAPITEL 7

Övrigt

Semesterersättning

§ 28 Om du slutar din anställning utan att du tagit ut all betald semester har du rätt till semesterersättning för resterande dagar.

§ 29 Semesterersättning = all intjänad semesterlön under det intjänandeår som anställningen upphör + ej utbetald semesterlön från tidigare intjänandeår (även för sparade dagar).

§ 29 Semesterersättning räknas ut på samma sätt som semesterlön för timavlönade. För månadsavlönade är det 4,6 % av månadslönen + semestertillägg för varje semesterdag.

Semesterersättning ska utbetalas ”utan oskäligt dröjsmål” eller senast inom en månad efter det anställningen upphört. Om lönen för ackordsarbete inte är framräknad inom den tiden, ska ersättning utbetalas inom en vecka efter att ackordslöneutfallet är klart.

Så kan du spara semester

18-19 §§ Om du har rätt till fler än 20 betalda semesterdagar under semesteråret kan du spara de överstigande dagarna.

- Du får spara högst 5 dagar per semesterår.
- Du ska själv meddela om du vill spara semesterdagar i samband med att förläggningen av 4-veckorssemestern fastställs. Se sidan 6.
Sparade semesterdagar måste tas ut inom 5 år efter det de sparats.
- Du får inte spara semesterdagar under det semesterår som man tar ut sparade semesterdagar.
- De dagar som efter fem år inte använts betalas ut som semesterlön.

Uttag av sparade semesterdagar

20-22 §§ Om du vill ta ut sparade semesterdagar i anslutning till huvudsemestern ska du meddela detta i samband med att semesterledigheten förhandlas. För uttag vid annan tid ska du meddela din arbetsgivare senast två månader i förväg.

Semesterlön för dina sparade semesterdagar räknas ut på samma sätt som för övrig semesterlön det året dagarna tas ut.

Vill du veta mer, kontakta Byggnads medlemscenter eller Byggnads i din region.

Helglönedagar

Byggnads och arbetsgivareorganisationerna i byggbranschen har i kollektivavtal kommit överens om att följande arbetsfria dagar ska betalas med helglön:

	2024	2025	2026
Nyårsdagen	1 jan	1 jan	1 jan
Trettondagen	6 jan	6 jan	6 jan
Långfredagen	29 mar	18 apr	3 apr
Annandag påsk	1 apr	21 apr	6 apr
Första maj	1 maj	1 maj	1 maj
Kristi himmelsfärd	9 maj	29 maj	14 maj
Nationaldagen	6 juni*	6 juni	6 juni
Midsommarafton	21 juni	20 juni	19 juni
Julafton	24 dec	24 dec	24 dec
Juldagen	25 dec	25 dec	25 dec
Annandag jul	26 dec	26 dec	26 dec
Nyårsafton	31 dec	31 dec	31 dec

* Måleriavtalet ger ledigt dagen efter nationaldagen (7 juni 2024).

För månadsavlönade ingår helglön i månadslönen.

